

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-32/25-S
Sp. zn. ČŠIS-S-618/24-S

Název	Gymnázium J. S. Machara, Brandýs nad Labem - Stará Boleslav, příspěvková organizace
Sídlo	Královická 668, 250 01 Brandýs n.L.-St.Boleslav
E-mail	info@gbz.cz
IČO	61 388 939
Identifikátor	600 007 774
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Ing. Miroslava Zachariášová
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Královická 668, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
Inspekční činnost na místě	14. – 16. 1. 2025

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) aktuálně vzdělává v denní formě 358 žáků, z toho 239 žáků v osmi třídách osmiletého a 119 žáků ve čtyřech třídách čtyřletého oboru Gymnázium. Počet žáků je dlouhodobě stabilní, naplněnost školy se pohybuje kolem 75 %. Od školního roku 2024/2025 byla rozšířena vzdělávací nabídka školy o obor vzdělání Technické lyceum.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 13 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), jeden z nich podle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“).

Škola vykazovala dalších deset žáků s IVP povoleného z jiných závažných důvodů. Osm žáků s odlišným mateřským jazykem nemá jazykovou bariéru.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně jiného subjektu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci šestým rokem. Organizační struktura byla optimalizována snížením počtu zástupkyň ze dvou na jednu, což přispělo k efektivnějšímu fungování školy. Řízení je založeno na jasně formulované koncepci, na jejíž tvorbě se aktivně podílel pedagogický sbor. Koncepce se zaměřuje na dvě klíčové oblasti, které jsou postupně naplňovány. První z nich je zlepšení materiálních podmínek školy, zahrnující rozsáhlou modernizaci a přestavbu budovy, druhá oblast cílí na zavádění inovativních vyučovacích metod, zejména badatelského učení, podporující rozvoj klíčových kompetencí žáků. Vedení školy zároveň identifikuje oblasti vyžadující další rozvoj, včetně implementace formativního hodnocení za účelem zefektivnění pedagogického procesu a posílení spolupráce mezi učiteli.

K naplňování profilu absolventa přispívá účast žáků na rozmanitých projektech, které propojují teoretické poznatky s praxí a zároveň rozvíjejí analytické schopnosti prostřednictvím badatelsky orientovaných prvků výuky, zejména v přírodovědných předmětech. Revize školního vzdělávacího programu přinesla úpravy učebního plánu, zahrnující zařazení volitelného předmětu do nižších ročníků a navýšení jejich počtu ve vyšších ročnících, což umožňuje lepší profilaci žáků.

Ředitelka uplatňuje demokratický přístup, který přispívá k vytvoření příznivého pracovního klimatu a umožňuje cílené rozvíjení silných stránek pedagogů, jež vyplývají z pravidelné analýzy profesních portfolií. Kontrolní činnost se zaměřuje na kvalitu výuky, avšak její systematické vyhodnocování a přijímání opatření zůstává příležitostí ke zlepšení, zejména prostřednictvím širšího delegování pravomocí na předsedy metodických sdružení. V případě složitých situací v personálním řízení ředitelka prokázala rozhodnost a efektivní jednání, např. úspěšně a konstruktivně vyřešila nevhodné chování pedagoga, což přispělo k zachování klidné pracovní atmosféry a stability vztahů. Zjištění během inspekční činnosti však poukazují na přetrvávající výzvy v oblasti etického chování některých pedagogů ve výuce. Škola má zavedený krizový plán a systém opatření k řešení obdobných situací.

Od předchozí inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru. Zhruba pětina učitelů nesplňuje kvalifikační předpoklady, přičemž většina z nich si odbornou kvalifikaci doplňuje studiem v příslušném oboru a ředitelka za ně prokazatelně hledá kvalifikovanou náhradu. Ve školním poradenském pracovišti úzce spolupracuje zástupkyně ředitelky, která současně kvalifikovaně vykonává funkci školní metodičky prevence, s výchovnou poradkyní, která si vzdělání doplňuje. Tým byl posílen o kariérovou poradkyni. Nově nastoupivším kolegům je poskytována kolegiální pomoc. Plánovitě další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo koncipováno v souladu s potřebami školy a zahrnovalo školení zaměřená na rozvoj měkkých dovedností, zejména komunikaci s rodiči, dále na rozšiřování digitálních kompetencí a využití umělé inteligence ve vzdělávání. Rezervovaný postoj části pedagogického sboru ke sdílení zkušeností např. prostřednictvím vzájemných hospitací či metodických workshopů však nadále představuje prostor ke zlepšení. Učitelé, kteří se spolu s vedením školy aktivně účastnili stáží ve škole obdobného typu, získali cenné poznatky pro svou pedagogickou praxi.

Škola získává inspirativní podněty ke své činnosti a zpětnou vazbu prostřednictvím školské rady, sdružení rodičů, a žakovského parlamentu. Evaluační dotazníky pro pedagogy

a zákonné zástupce poskytují cenné informace pro další rozvoj školy, zatímco jejich využití mezi žáky se ukázalo jako méně efektivní, škola proto hledá vhodnější alternativy.

Účelné využívání vícezdrojového financování umožnilo nejen dovybavení moderní robotickou a digitální technikou, ale i rozsáhlou rekonstrukci budovy školy. Původní prostory byly upraveny na učebny pro badatelskou výuku a jsou postupně vybavovány potřebným zařízením. Tělocvična prošla celkovou rekonstrukcí, přičemž nově instalovaná lezecká stěna byla zřízena z iniciativy žáků. V zahradě s relaxačními prvky vznikla outdoorová učebna, která podporuje aktivní formy učení a zároveň slouží jako místo komunitního setkávání, čímž přispívá k rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků.

Škola dbá na zajišťování bezpečného prostředí pro žáky a poučuje je o dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví v prostorách školy i mimo ni. Míra úrazovosti je nízká.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka byla realizována v souladu s kurikulárními dokumenty a zaměřena na rozvoj vědomostí a dovedností žáků. V přibližně polovině hospitovaných hodin se žáci ochotně zapojovali do výukového procesu, což svědčilo o promyšleném uplatnění aktivizačních metod. Významnou roli sehrálo účelné využití digitálních technologií, které podporovaly názornost a motivaci při plnění úkolů. Přetrvávající nedostatky zahrnují omezené zapojení diskusí mezi žáky nebo jejich vzájemné spolupráce, což limituje rozvoj kritického myšlení, argumentace a týmové práce. Diferenciace výuky nebyla vždy dostatečně zohledněna, což omezilo přizpůsobení obsahu individuálním potřebám, včetně podpory nadaných žáků, jejichž potenciál zůstával nevyužitý. Výuka méně rozvíjela schopnost chápat souvislosti, účelně pracovat s informačními zdroji a propojit získané znalosti s praktickými dovednostmi. Nedostatečný důraz na shrnutí a upevnění probraného učiva následně ztěžoval jeho dlouhodobé osvojení. Reflexe dosaženého učebního pokroku, ať již formou sebehodnocení, vrstevnického hodnocení nebo cílené zpětné vazby, byla začleněna jen zřídka.

Ve společenskovedních předmětech převládala výuka s dominantní rolí učitele, doplněná prezentacemi žákovských referátů a odbornými komentáři pedagogů, jež efektivně zprostředkovávaly učivo. Z metod podporujících interaktivitu byly využívány řízené rozhovory či práce s pracovními listy, které sloužily k upevňování či ověřování znalostí. Cílené rozvíjení dovedností, postojů a spolupráce žáků bylo v těchto předmětech zaznamenáno spíše ojediněle. V hodinách českého jazyka a literatury pedagogové naopak využívali aktivní participaci žáků, kteří se zapojovali prostřednictvím různorodých činností, jako je třídění, analýza a kritické posouzení informací, jež vedly k naplnění stanovených cílů.

Výuka cizích jazyků byla koncipována s akcentem na rozvoj komunikativních dovedností žáků, zejména na plynulost projevu a schopnost vyjádřit názor. Hodiny byly dynamické, efektivně se střídaly různé aktivity a zapojovaly hravé prvky, které podporovaly motivaci žáků a umožňovaly jim zažívat úspěch. Významným přínosem byla rovněž výuka vedená rodilou mluvčí, která obohacovala konverzační schopnosti žáků v anglickém jazyce, zejména ve vyšších ročnících.

Výuka přírodovědného vzdělávání účelně využívala aktuální témata a odborné texty podporující rozvoj čtenářské gramotnosti. Názornost výuky zajistily projekce poznámek, demonstrační pokusy a tematická videa. Většinou však chyběla efektivní závěrečná reflexe, která by umožnila systematictější hodnocení pokroku žáků.

V matematickém vzdělávání byla výuka vedená s důrazem na aktivní zapojení žáků a rozvoj jejich schopnosti spolupracovat a argumentovat. Učitelé využili názorné pomůcky

a připravili promyšlenou škálu úloh, které vedly k zobecňování a ověřování správnosti postupů. Skupinové diskuse a práce ve dvojicích rozvíjely u žáků schopnost obhajovat svá řešení, což přispělo ke zlepšení jejich formulací a jistoty při odpovědích na problémové otázky.

Výuka estetických předmětů byla promyšleně strukturovaná a obohacená o prvky zážitkové pedagogiky, které rozvíjely kreativitu, praktické dovednosti a schopnost hledání a objevování estetická i v každodennosti. V hudební výchově žáci participovali na workshopu zaměřeném na sdílení prožitku a intenzivnější vnímání hudby. Výtvarná výchova rozvíjela individuální sebevyjádření i spolupráci ve skupinách, přičemž využití recyklovaných materiálů podpořilo ekologické myšlení. Aktivita zároveň poskytovaly prostor pro relaxaci a vnitřní obohacení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola využívá běžné prostředky ke zjišťování výsledků vzdělávání. Informování žáků a jejich zákonných zástupců probíhá prostřednictvím pravidelných konzultací, třídních schůzek a elektronického systému.

Žáci gymnázia dosahují dlouhodobě výborných průběžných výsledků vzdělávání, což potvrzuje vysoký podíl těch, kteří prospěli s vyznamenáním. Na nižším stupni osmiletého gymnázia činil tento podíl ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 přibližně 90 %, na vyšším stupni osmiletého gymnázia přibližně 60 % a ve čtyřletém gymnáziu se pohyboval kolem 50 %. Počet neprospívajících žáků i žáků ohrožených školním neúspěchem byl ve čtyřletém i osmiletém oboru studia zanedbatelný. Stabilní výsledky napříč jednotlivými obory svědčí o vysoké kvalitě poskytovaného vzdělání a efektivní podpoře žáků v průběhu studia.

Průměrná absence žáků v obou oborech činila přibližně 155 hodin za školní rok. V sedmém ročníku osmiletého studia se v obou sledovaných letech výrazně zvýšila až na 267 hodin, což se projevilo zhoršením průměrného prospěchu.

Hrubá neúspěšnost žáků (podíl žáků zkoušku nekonajících nebo u zkoušky neúspěšných z přihlášených žáků) ve společné části maturitní zkoušky v obou sledovaných školních letech 2022/2023 a 2023/2024 odpovídala průměrné hrubé neúspěšnosti žáků ostatních škol ve stejné skupině oborů. V profilové části maturitní zkoušky dosáhli žáci školy v obou sledovaných letech velmi dobrých výsledků. V roce 2022/2023 odpovídala hrubá neúspěšnost průměrným výsledkům v oborové skupině, zatímco o rok později všichni žáci úspěšně zkoušku složili.

Činnost školního poradenského pracoviště je výsledkem efektivního delegování pravomocí, funkčního systému sdílení informací pro učitele a pravidelných konzultací se školskými poradenskými zařízeními o podpůrných opatřeních žáků. Žáci s SVP mají srovnatelný prospěch s ostatními žáky, podobně jako oni prospívají velmi dobře a řada z nich dosáhla prospěchu s vyznamenáním. Příležitostí pro zkvalitnění poskytované podpory jsou cílené hospitace výchovné poradkyně v hodinách s cílem pravidelného vyhodnocování využití doporučených podpůrných opatření u konkrétních žáků.

V rámci prevence jsou vhodně nastaveny besedy a programy pro jednotlivé ročníky a volnočasové aktivity, které jsou pravidelně vyhodnocovány. Každoročně se konají pobytové adaptační pobyty pro nové žáky, posilování kolektivu je zajištěno i při pravidelných sportovních kurzech, zájezdech či exkurzích. Projevy závažnějšího rizikového chování žáků se ve škole nevyskytují. Prohřešky, za které jsou ukládány důtky třídního učitele či ředitelky školy, se týkají především porušování pravidel školního řádu.

Analýzy prospěchu žáků a jejich absence jsou prováděny pravidelně, avšak opakující se opatření mají omezenou efektivitu, protože problémy neřeší dostatečně účinně.

Prostřednictvím účelně zvolených aktivit kariérového poradenství získávají žáci přehled zejména o možnostech dalšího studia i profesního uplatnění. Žáci čtvrtého ročníku osmiletého studia si mohou vyzkoušet jednodenní praxi v různých povoláních. Pro ostatní studenty jsou organizována setkání s úspěšnými absolventy, kteří sdílejí zkušenosti a motivují k dalšímu studiu.

Ročníkové práce, realizované ve druhém ročníku čtyřletého a šestém ročníku osmiletého studia, umožňují žákům včasnou profilaci dle jejich zájmů a schopností, podporují rozvoj nadání, samostatnosti a kritického myšlení a zároveň mají významnou motivační funkci. Práce s výrazným odborným přesahem nacházejí uplatnění ve středoškolské odborné činnosti. Ve sledovaném období dvě z nich reprezentovaly školu v celostátním kole a svědčí o efektivní podpoře talentovaných žáků, kteří výrazných úspěchů dosáhli také v soutěžích především jazykového a přírodovědného zaměření.

Vzdělávání je ve spolupráci s partnery školy vhodně doplňováno častým zařazováním exkurzí, kulturních akcí a workshopů, které podporují hlubší porozumění zkoumaným tématům díky využití netradičních forem výuky. Projekty zaměřené na estetickou výchovu obohacují výuku o nové perspektivy, přispívají k rozvoji osobnosti žáků, kultivují jejich vnímání umění a díky využití zážitkové pedagogiky poskytují také příležitosti k potřebnému uvolnění a odpočinku.

Škola podporuje rozvoj nadání, motivace a sociálních kompetencí žáků s cílem širokého uplatnění jejich potenciálu, k čemuž přispívá delegování komplexních úkolů spojených s přípravou pravidelných mimoškolních akcí, jako je vánoční akademie organizovaná jednotlivými třídami nebo maturitní ples.

Závěry

Vývoj školy

- Došlo ke změně ve vedení školy.
- Zlepšily se materiální podmínky ve vzdělávání.
- Od poslední inspekční zprávy přetrvávají nedostatky spojené s nedostatečnou diferenciací výuky, absencí sebehodnocení a nízkou aktivizací žáků při frontální výuce.
- Pokračuje dlouhodobě výborný prospěch žáků v průběhu i při ukončování vzdělávání.

Silné stránky

- Koncepce školy je promyšleně vytvářena a postupně naplňována, s důrazem na modernizaci zázemí prioritně určeného na podporu badatelsky orientované výuky, zejména přírodovědných předmětů. (1.1)
- Ředitelka školy podporuje profesní rozvoj pedagogů prostřednictvím portfolií, která slouží k sebereflexi i efektivnímu využití jejich potenciálu ve výuce a školních aktivitách. (2.3)
- Kvalitní výuka estetických předmětů s prvky zážitkové pedagogiky rozvíjí kreativitu, praktické dovednosti a schopnost hlubšího porozumění umění prostřednictvím prožitku a osobní reflexe. (4.1)
- Žáci dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování maturitní zkouškou, úroveň dosažených znalostí a dovedností úspěšně prokazují i v četných soutěžích různého zaměření (5.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Část pedagogického sboru zaujímá rezervovaný postoj k delegování pravomocí na předmětové komise a vzájemným hospitacím, což omezuje sdílení didaktických zkušeností a zkvalitňování výuky (3.3)
- Výuka méně rozvíjí schopnost žáků chápat souvislosti, účelně pracovat s informačními zdroji a propojit získané znalosti s praktickými dovednostmi, což omezuje rozvoj jejich kritického i analytického myšlení. (4.2)
- Ve výuce není dostatečně rozvíjeno sebehodnocení a vrstevnického hodnocení, což omezuje schopnost žáků reflektovat vlastní pokrok a přispívat ke vzájemnému učení. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit spolupráci pedagogů prostřednictvím pravidelných metodických workshopů, vzájemných hospitací a přenesení části kontrolních kompetencí na předsedy předmětových komisí.
- Zefektivnit výuku s důrazem na rozvoj kritického myšlení, práci s informacemi a propojení teoretických znalostí s praktickými dovednostmi.
- Zařadit do výuky sebehodnocení, vrstevnické hodnocení a formativní hodnocení k podpoře reflexe žáků a zlepšení výukového procesu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Základní dokumenty školy (zřizovací listina, výpis z rejstříku škol a školských zařízení, jmenování do funkce ředitele), stav k termínu inspekční činnosti
2. Dokumentace k řízení a kontrole, školní rok 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti
3. Povinná dokumentace podle § 28 školského zákona

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Seidlová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Vladimíra Hokešová, školní inspektorka

Mgr. et Mgr. Martin Kopeček, odborník na střední vzdělávání

30. 1. 2025